

Josep-Lluís Aguiló
ha publicat un nou
llibre de poemes
QUIM PUIG

BANDERES DINS LA
MAR / BANDERAS
EN EL MAR
Josep-Lluís Aguiló

Editorial: Visor
Madrid, 2017
Pàgines: 244
Preu: 14 euros

La correntia del món

La “correntia del món” –en expressió lul·liana– vol dir, també, la correntia de la mar: aquest llibre en va ben ple, de totes dues. Qualsevol nou títol d’Aguiló és un esdeveniment. Aquest d’ara, però, potser encara més que cap altre d’anterior, representa una sorpresa constant, carregat com ens arriba d’històries exemplars i de lliçons de coses, de llums i d’ombres. A mi m’ha recordat Walcott, per la qüestió insular, aquí tractada d’una manera fonda i irònica a la vegada, i Cunqueiro, per la inclinació natural als assumptes de la mar i a les llegendes que se’n desprenen.

El títol de l’obra parteix d’una cançó popular mallorquina: “En una barqueta partí d’Artà / a posar banderes enmig de la mar”. El poema fa referència al rampell de l’illenc per marxar lluny de la terra natal, i així trobar una vida nova lluny del lloc dels pares. Hi ha, però, molts més poemes que reivindiquen l’orgull insular, el sentit de les arrels: “Jo vaig aprendre a fabricar / lletres, paraules i sentències / per poder tornar sempre a casa”. Escribeu Aguiló que “l’illa és l’antònim de la mar”. És, doncs, refugi, però no pas paradís (“Els paradisos són insuportables”). Hi ha una gran càrrega ideològica i moral, en aquests versos. Principalment en els que formen un dels dos eixos del llibre: el que aprofundeix les

raons de la insularitat. Són els poemes encapçalats per xifres romanes, que es refereixen al tarannà dels *aborígens* (en aquest cas, dels mallorquins, esclar): la seva manera, entre sibil·lina i el·líptica, d’enraonar; la de captar-se davant alguns imponderables de la vida; el seu règim alimentari; les seves tradicions i dèries... “A cada llar s’adora un porc”, escriu en un final de vers tan lúcid com maliciós. Al poeta Ponç Pons li ha sortit un sever competidor en la

**Aguiló diu:
“l’illa és
l’antònim
de la mar”**

defensa de la *illomania*, que en diria el menorquí: amb aquest títol, Aguiló ens ha donat no sols una autèntica cosmogonia mallorquina, sinó, encara més i tot, una mena d’acolorit manual d’instruccions per conèixer les arrels més fondes de l’esperit illenc i per poder endinsar-nos en la realitat mallorquina sense més trasbalsos del compte. Des d’aquest punt de vista, *Banderes dins la mar* funciona, també, com un

originalíssim tractat líric-antropològic de primera magnitud!

A banda aquests poemes que apunto, però, n’hi ha ben bé la meitat més que estan dedicats a pretextos diversos, alguns dels quals magnífics. “Passen els dies empenyent els anys”, i, entre una cosa i l’altra, el poeta va creant sentit en el Cafarnaüm del segle. La ironia no es mostra mai renyida amb la intenció més profunda de l’obra, i sols això ja hauria de constituir una poderosa invitació a la lectura. Suggereix el poeta que, amb una mica de sort, la nostra existència es descabdella en un seguit d’Ítaques que anirem trobant al llarg del viatge. El poema sobre l’arbre del sol –un arbre que no pots trobar a gratient, i que només apareix per atzar al vianant– m’ha recordat un bell conte de Wells, *La porta del mur*. El que es basa en l’anècdota de les pedres de llamp m’ha dut a la memòria un altre poema antic, sobre fòssils, del manacorí. “Som la mesura dels nostres morts”. Umberto Saba parlava amb una cabra que es mostrava més pietosa que els homes. Aguiló veu, en aquest mateix animal, la representació de l’ànima mallorquina. Ara bé, si hagués de triar un poema, un de sol, escolliria *Complanta per Xu Weidi i el seu fill, morts a Portocristo l’any 1999*: d’ençà que el vaig llegir, no se me’n va del cap. Un llibre molt sòlid! *